

DOSAR NR.7906/2/2009

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI-SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS
ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 885
ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 07.02.2011
CURTEA CONSTITUITĂ DIN:

PREȘEDINTE - DIANA MAGDALENA BULANCEA
GREFIER - GRIGORE DICULESCU

Pe rol se află pronunțarea acțiunii în contencios administrativ formulată de *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, în contradictoriu cu *pârâtul* SAVIN GHEORGHE, având ca obiect „*acțiune constatare*”.

Dezbaterile și susținerile părților au avut loc în ședința publică de la data de 31.01.2011, consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 07.02.2011, pentru când a hotărât următoarele:

CURTEA:

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București Secția a VIII a Contencios Administrativ și Fiscal sub nr. **7906/2/2009**, la data de 13.08.2009, *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII a solicitat instanței, în contradictoriu cu *pârâtul* SAVIN GHEORGHE, ca prin hotărârea ce se va pronunța, ca urmare a motivelor acțiunii, să se constate existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.

În motivarea acțiunii, reclamantul a susținut că, în fapt, prin cererea nr. 320/07/25.01.2007, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, se solicita, în temeiul Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, verificarea, sub aspectul stabilirii calității de agent sau de colaborator al Securității, a persoanelor care dețin titlul de revoluționar. Ținând cont de faptul că pârâtul SAVIN GHEORGHE este deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din decembrie 1989 și având în vedere prevederile art. 3 lit. z) din OUG nr. 24/2008 aprobată, cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, precum și faptul că la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, verificările prevăzute de lege, demarate în urma solicitării invocate, se aflau în derulare, potrivit art. 33 alin. 1, cererea formulată de către SSPR este legală.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatare nr. S/011113328/12.11.2008, domnul SAVIN Gheorghe a fost recrutat în calitate de colaborator la data de 21.02.1980, „pentru supravegherea informativă a lui B.V. și pentru cunoașterea comportării tinerilor cazați la căminele de nefamiliști ale Intreprinderii "Autobuzul" București.”. La aceeași dată a semnat Angajament, având numele conspirativ de colaborator "CORNEL CONSTANTINIU/CORNEL C."

Astfel, reclamantul solicită să se constate existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul SAVIN GHEORGHE, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și

completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor furnizate de acesta în perioada colaborării cu organele de securitate. Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Informațiile furnizate Securității, indiferent sub ce formă, să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Astfel, referitor la nemulțumirile lui B.V, afirmă că acesta „facea unele discutii din care rezultă că nu este de acord cu unele aspecte din politica internă a partidului nostru, referindu-se în concret la probleme de democrație și libertăți individuale ale oamenilor.”

De asemenea, pârâtul SAVIN GHEORGHE a informat despre aceeași persoană citată mai sus, care "a relatat că a primit aviz negativ la cererea de plecare definitivă și a făcut contestație și va merge în audiență. Acesta a continuat să spună că va merge mai departe la forurile superioare, ajungând până la ministru și va spune că este hotărât să plece și să-i dea drumul sau dacă se va împotrivi și de această dată va cere să fie pus la zid." Subliniem că intenția de a pleca din țară și de a se stabili într-o țară occidentală era considerată o activitate îndreptată împotriva regimului comunist, deoarece prin plecarea în străinătate se puteau destrăma barierele informaționale controlate de partid.

După cum se poate observa din materialul probator, este evident că activitatea pârâtului SAVIN GHEORGHE, de furnizare de informații către Securitate, a fost apreciată pozitiv de către ofițeri, fiind recompensat bănește. Astfel, arată reclamantul, o parte din acestea, după cum urmează: Chitanță din 12.01.1981, întocmită olograf de către titular, semnată olograf de către acesta cu numele conspirativ: „Am primit suma de 300 lei de la organele Securității statului pentru informațiile furnizate, Chitanță din 12.05.1982, întocmită olograf de către titular, semnată olograf de către acesta cu numele conspirativ: „Am primit de la organele Securității statului suma de 400 lei pentru informațiile furnizate”.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată deoarece, pe de o parte, nu cade în sarcina C.N.S.A.S. probarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, ci, așa cum și textul de lege o arată, constatarea calității de colaborator al securității are loc atunci când persoana verificată, prin informațiile furnizate, a făcut posibilă suprimarea sau îngrădirea acestor drepturi. Nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. În concluzie, informațiile furnizate de domnul SAVIN Gheorghe au îngrădit: dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice; dreptul la liberă circulație prevăzut de art. 12 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe dispozițiile art. art. 3 lit. z, art. 2 lit. b, art. 8 lit. a, art. 11 alin. 1, art. 33 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 2, art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S adoptat prin Hotărârea 01. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedirea acțiunii, reclamantul a depus o serie de înscrisuri.

Cererea este scutită de la plata taxei de timbru și a timbrului judiciar.

Pârâtul a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii introductive, ca neîntemeiată, cu obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de prezenta.

În susținerea poziției sale procesuale, pârâtul a arătat, prealabil fondului cauzei, că cererea de chemare în judecată are ca element declansator "Aprobarea" data de Colegiul CNSAS, întrunit în cvorum în ședința din data de 07.07.2009, urmare votului dat de membrii săi și consfinit în Procesul-verbal întocmit cu această ocazie, ce poartă numărul 30/07.07.2009; acest aviz prealabil reprezintă o condiție imperativă prealabilă promovării acțiunii în instanță. Unuia din membrii de la acea dată ai CNSAS - dlui Mircea Dinescu - i s-a constatat între timp, cu efect retroactiv, incompatibilitatea cu calitatea de membru al CNSAS de către Agenția Națională pentru Integritate.

Pe fondul cauzei, pârâtul a arătat că, în anul 1980 unul dintre locatarii Caminului de nefamiliști unde locuia pe atunci, se cunostea că vroia să plece din țară, deoarece spunea tuturor că are rude în S.U.A. și vrea să ajungă și el acolo. În aceste condiții, a fost contactat de mai multe ori, de diverse persoane, în final spunându-i-se direct că trebuie să dea în scris informații despre această persoană, pentru a i se întocmi un dosar, în caz contrar fiind și acesta anatemitizat și atragându-i-se atenția că va avea de suferit.

Deoarece a refuzat în mod constant acest lucru, pârâtul arată că i s-a luat sub presiuni și josnicii venite din toate părțile o declarație - angajament, în februarie 1980, însă a refuzat în continuare să dau curs acesteia. Drept urmare, în septembrie 1980, așa cum reiese și din Cartea de Muncă a sa, pârâtul a fost nevoit să-și schimbe locul de muncă, deoarece a refuzat în continuare să cedeze presiunilor permanente la care era supus și era considerat din acest motiv un element recalcitrant. Împrejurarea că la dosarul cauzei au fost depuse angajamentul semnat de către acesta, maniera de recrutare, precum și faptul că, ulterior, nu exista niciun document care să dovedească fără echivoc faptul că a dat curs acelui angajament obținut prin presiune, pârâtul apreciază că nu pot contura în vreun fel cerințele cumulative impuse de lege pentru a putea fi încadrat ca și "colaborator."

Arată pârâtul că legea impune două condiții cumulative, reținute în acest sens și de practica judiciară (anexăm în acest sens copie după Sentința civilă nr.2558/07.10.2008 pronunțată de Tribunalul București - secția a IX-a Contencios Administrativ și Fiscal în Dos. 23.776/3/CA/2008 - rămasă definitivă și irevocabilă) respectiv să fi "denunțat activitățile și atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist (prima condiție) și ca aceste informații au vizat ingradirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului".

Mai mult, reclamantul nu face în nici un fel dovada faptului că a furnizat informații sub orice formă și nici faptul că prin aceste informații furnizate se denunțau activitățile și atitudinile potrivnice regimului comunist sau că aceste informații ar fi vizat ingradirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Este adevărat că există dovezi ce emana de la organele de opresiune, prin care se atestă că diverse sume de bani erau utilizate de anumiți ofiteri, însă pentru a putea fi opozabile și subsemnatului este necesar a se face dovada potrivit dreptului comun în materie, respectiv cu acte autentice și documente ce emana de la subsemnatul. Ele nu dovedesc însă decât necesitatea ca persoanele care au luat acele sume de bani să și producă unele probe care să le justifice "costurile", fapt pentru care există și acele "Note informative" prin care mi se pun în seama anumite afirmații.

Apreciază pârâtul că fiind deosebit de importantă, în vederea observării caracterului prefabricat și nesincer al acestor "Note informative" - din partea "Cpt.", devenit în succesiunea faptelor "Mr." - este și succesiunea cronologică: se presupune că a furnizat informații la 25.01.1980, la 21.02.1980, la 19.03.1980, la 13.11.1980, însă sunt menționate chitanțe de plată către acesta a unor sume de bani la date mult mai târziu, fără a putea stabili vreo legătură între "fapta" și "rasplata": la 12.01.1981 și la 12.05.1982.

De altfel, din insusi continutul acestor "Note informative" reiese clar ca nu cuprind decat elemente generale de notorietate, aspecte cunoscute de toata lumea, nicidecum lucruri personale, informatii ce s-ar fi putut afla din discutii apropiate cu persoanele vizate. Se mentioneaza, cu titlu de importanta deosebita, faptul ca persoana vizata "nu este de acord cu unele aspecte din politica interna a partidului nostru", ca "atunci cand consuma bauturi alcoolice devine violent" sau ca "a primit raspuns negativ la solicitarea de emigrare", drept pentru care "merge mai departe la forurile superioare".

Chiar reclamantul recunoaste, in Nota de constatare aflata la fila 7 din Dosarul cauzei, ca in Dosarul de Securitate al acestuia că "nu s-au identificat documente care contin informatii transmise catre securitate", pentru ca mai apoi, din parcurgerea Dosarului lui sa se identifice mai multe "Note informative" - toate insa scrise in forma cursiva, ingrijita si fara intreruperi, doar de sarguinciosul "Cpt.". Acesta primeste, semneaza, intocmeste, inregistreaza toate aceste documente, incaseaza bani, fara a putea dovedi in niciun fel interventia subsemnatului in acest proces descris mai sus.

Mai arată pârâtul că succesiunea, continutul si forma documentelor duc in mod cursiv la interpretarea logica si la concluziile evidente privind neimplicarea sa in activitatile formulate cu titlu pur speculativ, in forma intuitiva de catre reclamanta CNSAS. In aceste conditii, nu exista niciun document prin care se poate stabili cu certitudine si in mod neechivoc legatura dintre acesta si informatiile puse in seama sa, faptul ca documentele prin care CNSAS incearca sa-i probeze calitatea de colaborator al Securitatii reprezinta acte care emana exclusiv de la terti, respectiv de la lucratori ai Securitatii, care aveau sarcina sa produca dovezi ale activitatii lor si ale rezultatelor obtinute, prin urmare sunt folosite impotriva sa probe ce emana exclusiv de la organele care astazi s-a constatat ca au facut politie politica, adica chiar de la acele organe a caror activitate este incriminata prin prezenta lege.

Pornind de la prezumtia de nevinovatie, care trebuie sa caracterizeze judecata sa, pârâtul arată că este evident faptul ca nu exista probe concrete si de netagaduit in ceea ce priveste faptele ce i se imputa, CNSAS vine cu o inerpretare subiectiva si incearca sa extinda materialele probatorii prevazute de lege la orice fel de documente si hartii semnate de persoane care aveau obligatia de serviciu sa-si justifice activitatea, fara sa faca o dovada clara cu privire la activitatea efectiva a subsemnatului. De asemenea, se hazardeaza la "constatarea inexistentei unor documente de tipul notelor informative olografe in dosarul paratului", trecand in mod intentionat cu vederea un aspect important, si anume acela ca nu exista niciun document in intregul dosar care sa fi fost macar semnat de către acesta, cu exceptia celui angajament de colaborare care, in lipsa de note informative ori alte hartii pe care ar fi trebuit sa le semneze, nu ar fi justificat in vreun fel activitatea organelor de militia si securitate, astfel ca acestea au trebuit sa fie fabricate.

În final, pârâtul arată că, pornind de la faptul ca spiritul legii, in baza căruia se solicita constatarea calitatii sale de informator, se impune ca aceasta calitate sa fie dovedita in mod clar si lipsit de echivoc, iar nu pe baza de simple prezumtii si supozitii, pe baza documentelor depuse la dosar nu se poate face aceasta proba, urmând ca acțiunea să fie respinsă ca fiind neîntemeiata.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată și de temeiurile de drept incidente în cauză, Curtea reține următoarele:

În considerarea dispozițiilor art. 3 lit. z) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 - text potrivit căruia „Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în

țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții: (...) z) *persoanele care dețin titlul de luptător pentru victoria Revoluției din decembrie 1989*” - la solicitarea Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, s-a procedat la verificarea calității pârâtului de colaborator al Securității.

Potrivit Notei de Constatare nr. S/011113328/12.11.2008 (filele 7 - 12), în baza cererii nr. 320/07/25.01.2007, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, prin procesarea materialului arhivistic, a fost identificat pârâtul **SAVIN GHEORGHE** cu dosarul propriu de rețea nr. R 89334 (cota CNSAS), într-un singur volum, precum și în dosarul I211878 (cota CNSAS) titular depuse în extras în fotocopii certificate la dosar (filele 15 - 33, respectiv 77 - 258).

Din analiza materialelor depuse, rezultă că pârâtul **SAVIN GHEORGHE**, în calitate de electrician la Întreprinderea „Autobuzul” București, a fost recrutat în calitate de colaborator la data de 21.02.1980 „pentru supravegherea informativă a lui B.V. și pentru cunoașterea comportării tinerilor cazați la căminele de nefamiliști ale Întreprinderii „Autobuzul” București”. În acest scop, pârâtul a întocmit și semnat olograf cu numele real angajamentul din 21.02.1980, atribuindu-se numele conspirativ „CORNEL CONSTANTINIU”, (fila 20 dosar), angajându-se să sprijine „organele de Securitate prin furnizare de date privind fapte și persoane care prin activitatea lor pot aduce atingere securității statului”, materialele urmând a le semna cu numele conspirativ.

Nota de Constatare nr. S/011113328/12.11.2008, întocmită de Direcția de Investigații a CNSAS sintetizează activitatea de colaborator/informator a pârâtului în legătură cu B.V., „urmărit pentru intenții de evaziune și relații cu persoane rămase ilegal în străinătate”, în perioada 1974 - 1981, în raport de o serie de documente ale dosarului, unele dintre ele fundamentând acțiunea reclamantului, așa cum rezultă din multiplele Note informative consemnate de ofițerii de securitate.

Potrivit *Notei Informative privind pe numitul B.V. din data de 25.01.1980, cuprinzând consemnarea olografă de către ofițer a relatării verbale a informatorului „Cornel Constantiniu”,* (f. 193 dosar curte), acesta a informat organele de securitate cu privire la „discuții care au avut ca obiect situația sa personală în legătură cu cererea de emigrare în SUA. Din acest discuții, a rezultat că B.V. face demersuri la organele de stat fără a preciza care și în Europa că urmează a fi primit în audiență. Discutând cu el pe marginea plecării și spunându-i că ce va face el acolo a spus că este hotărât să plece și că i s-a promis cu ocazia audienței că i se va rezolva această problemă. Întrebându-l dacă este convins că va primi aprobarea, B.V. a zis că da, iar în caz contrar face ceva, fără a spune concret ce ca să-i dea drumul.”

Nota informativă din 21.02.1980, aflată la fila 196, redactată olograf de un ofițer de securitate și purtând mențiunea „copie conformă cu originalul”, atestă faptul că pârâtul a informat organele de securitate cu privire la B.V. că „anterior acesta făcea unele discuții din care rezultă că nu este de acord cu unele aspecte din politica internă a partidului nostru, referindu-se în concret la probleme de democrație și libertăți individuale ale oamenilor. Ulterior din discuțiile cu el a rezultat că dorește să emigreze în SUA, iar la data de 20.02.1980 a afirmat că aprobarea o va primi la SLOBOZIA unde are domiciliu permanent. Întrebându-l ce va face dacă nu va primi Aprobarea, a spus

că mai bine îl pun la zid decât să nu plece.” Ofițerul a redat, de asemenea, aprecierea pârâtului în sensul că B.V. „când consumă băuturi alcoolice devine mai violent.”

Din notele informative din 19.03.1980 (fila 192), 06.05.1980 (fila 189), 17.07.1980 (fila 184), 02.09.1980 (fila 167), 01.10.1980 (fila 165), 13.11.1980 (fila 156) și 04.12.1980 (fila 152), rezultă relatările pârâtului cu privire la discuțiile purtate, fie direct cu B.V., în scopul aflării unor informații referitoare la demersurile efectuate în vederea emigrării în SUA, fie cu numitul V.V., de asemenea, cu cerere de emigrare în Grecia, atât în legătură cu situația și demersurile lui B.V., cât și cele proprii ale lui V.V. ori cu portarul căminului, S., care i-ar fi relatat despre B.V. că „ar fi împreună cu mai multe persoane cu care s-ar întâlni pentru același scop și care ar avea pregătite diferit înscricțiuni prin care au declarat greva foamei și care elemente ar intenționa să demonstreze cu ele”.

Redată fiind starea de fapt supusă examinării, urmează a se verifica măsura în care activitățile pârâtului **SAVIN GHEORGHE** se încadrează în sfera de aplicare a OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.

Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b din actul normativ menționat, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, *indiferent sub ce formă*, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din documentele invocate în paragrafele anterioare reiese în mod cert întrunirea primei cerințe, privind furnizarea de către pârât organelor de securitate de informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Curtea apreciază că susținerile pârâtului referitoare la inexistența unor dovezi referitoare la colaborarea sa nu sunt întemeiate, în condițiile în care actul normativ special care stă la baza prezentei proceduri, conține norme derogatorii în privința mijloacelor de probă, neavând astfel relevanță inexistența unor documente olografe care să fie atribuite pârâtului, notele și rapoartele scrise întocmite de către lucrătorii securității, pe baza informațiilor ori analizei activității pârâtului, fiind suficiente. În măsura în care pârâtul nu a contestat conținutul celor două chitanțe olografe și a recunoscut ca aparținându-i angajamentul depus la dosar, în lipsa oricăror alte indicii pertinente cu privire la erori ori inexactități cuprinse în înscrisurile întocmite de ofițerii fostei securități, Curtea nu poate înlătura toate înscrisurile întocmite de către aceștia, aflate la dosarul cauzei. Cum în dosarul de rețea al pârâtului se menționează faptul că acesta a figurat în evidențele fostei Securități, în perioada 1980 – 1987, chiar dacă ulterior anului 1980 nu mai există elemente care să ateste informații ce ar fi fost furnizate, cele două chitanțe, împreună cu rapoartele de recompensare, întocmite și semnate olograf de către ofițerii de securitate, face dovada remunerării pârâtului, în lipsa unor elemente care să pună la îndoială prezumțiile de autenticitate și veridicitate ale acestora.

Privind sintagma *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist* din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie să avem în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod absolut discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

În speță, simpla intenție de plecare definitivă din țară și stabilire în țări capitaliste, simplele legături ale cetățenilor români cu cetățeni străini, afirmarea atât în public cât și într-un cadru privat că statul român nu respectă drepturile constituționale inserate în propria Constituție, orice critici sau manifestări la adresa politicii partidului, a orânduirii socialiste, a stării de lucruri din țară, din orice perspectivă, comentariile

elogioase la adresa statelor occidentale/capitaliste erau privite ca potrivnice regimului comunist și considerate periculoase pentru securitatea acestuia.

Că așa stau lucrurile rezultă implicit și din însăși valoarea operativă a informațiilor, apreciată ca atare de către Securitate și concretizată în măsurile dispuse, referitoare la avertizarea lui B.V. pentru comentarii tendențioase și dirijarea informatorului de a avea „contact permanent pentru a-i cunoaște preocupările și relațiile și influențare să nu comită acțiuni turbulente sau chiar să renunțe la plecare”, „discuții de apropiere și câștigarea încrederii, pentru a-i cunoaște din timp intențiile ce le are pentru a-și realiza scopul”.

Mai mult, pentru activitatea desfășurată, pârâtul a fost recompensat material, astfel cum rezultă din cele două chitanțe, aflate în fotocopie la dosar, din 12.01.1981, pentru suma de 300 lei, respectiv din 12.05.1982, pentru suma de 400 lei (filele 25 și 23).

Se impune în continuare a fi analizat dacă această furnizare de informații viza îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Analiza documentelor evocate mai sus induce concluzia instanței în sensul întrunirii și a celei de-a doua condiții.

Astfel, furnizarea acestor informații către organele de securitate a expus persoanele în cauză unor consecințe negative pentru ele (precum supravegherea informativă a acestora, aviz negativ la solicitarea de plecare, fie și temporară, din țară ș.a.), vizând îngrădirea următoarelor drepturi și libertăți fundamentale ale omului, consacrate legislativ în epocă astfel:

1. *Dreptul la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor și de conștiință*, consacrate în

- art. 28 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor”

- art. 30 alin. 1 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România”.

- art. 19 pct. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, texte potrivit cărora „ (1) Nimeni nu trebuie să aibă de suferit din cauza opiniilor sale. (2) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică, sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa”;

2. *Dreptul la libera circulație*, consacrat în art. 12 alin. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, text potrivit căruia „1. Orice persoană care se află în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul de a circula acolo liber și de a-și alege liber reședința.

2. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv propria sa țară”.

Curtea apreciază că apărările pârâtului, formulate prin întâmpinare, nu sunt în măsură a duce la respingerea acțiunii CNSAS.

Astfel, pârâtul invocă existența în ceea ce îl privește a unei presiuni și a unor constrângeri pentru a încheia angajamentul existent la dosar, susținând că ulterior nu a furnizat niciun fel de informații organelor de securitate, reclamantul neputând în mod corespunzător nici faptul că informațiile cuprinse în notele informative întocmite de către ofițerii de securitate au fost furnizate de către el, nici că sumele de bani menționate în cuprinsul celor două chitanțe ar fi fost încasate, după cum nu se justifică nici decalajul temporal dintre perioada în care se susține că ar fi fost furnizate informațiile (parcursul anului 1980) și datele celor două remunerări.

Curtea apreciază că, dincolo de faptul că pârâtul numai invocă, în mod formal, existența unei presiuni pentru darea angajamentului, fără a indica în concret în ce modalitate și care ar fi fost mijloacele apte să creeze o presiune asupra sa, simpla existență a unor presiuni la momentul scrierii și semnării unui angajament, nu este de natură a conduce la concluzia unei recrutări prin constrângere sau pe baza unui material compromițător și a unei furnizări de informații ca urmare a constrângerii pe parcursul unui întreg an (1980), iar această concluzie se desprinde din analizarea documentelor securității, întocmite în procedura recrutării pârâtului, inclusiv cea anterioară de verificare în acest scop, din care reiese foarte clar că în situația pârâtului nu s-au folosit alte mijloace decât cele obișnuite în recrutarea și colaborarea cu Securitatea, ba mai mult, din Raportul cu propunerea de recrutare din 19.02.1980 rezultând că pârâtul „a mai sprijinit organele de securitate în perioada în care își satisfăcea stagiul militar”.

De asemenea, din *Raportul cu propunerea de înregistrare întocmit în data de 23.02.1980* (f. 18 și următoarele dosar curte) reiese că pârâtul a fost „întrutotul de acord” când „i s-a pus problema unei colaborări organizate”, cu aceeași ocazie trecându-se „la adâncirea unor aspecte rezultate în cadrul discuțiilor ce au avut loc și îndeosebi referitoare la numitul B. V, candidatul furnizând în scris o notă informativă referitoare la acesta”, aspecte care nu susțin existența vreunei opuneri din partea pârâtului, care să fi necesitat apelarea la mijloace sau tehnici de constrângere a sa. O atare abordare de către organele de securitate exclude constrângerea la colaborare, în sprijinul acestei concluzii fiind și constatările *Comisiei prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste*, consemnate în Raportul său final, privind modul în care se făcea recrutarea prin constrângere sau pe bază de materiale compromițătoare.

Astfel, „elementele de constrângere sau de șantaj erau identificate de ofițer în perioada studiului pentru recrutare, utilizarea lor fiind supusă aprobării șefilor ierarhici, în raportul prin care se făcea propunerea de introducere a noii surse în rețea”, respectiv „elementul de constrângere sau șantaj era invocat deschis de către ofițer chiar în timpul procesului de recrutare, și din acest motiv alegerea și evaluarea sa prealabilă erau decisive. Faptul că acceptul asupra colaborării cu Securitatea a fost dat prin constrângere sau prin folosirea de material compromițător era consemnat explicit în raportul privind modul cum a decurs recrutarea, fapt care atestă lipsa oricărei restricții procedurale și, implicit, a oricărui scrupul legal în metodele de lucru ale Securității.

Or, astfel de mențiuni/referiri nu apar în nici unul din documentele securității privind procedura de verificare și recrutare a pârâtului, așa cum din nici una din probele dosarului nu reiese că am fi în prezența unei situații de excepție de la această practică a organelor de securitate.

În consecință, Curtea apreciază că pârâtul a acceptat nesilit colaborarea cu organele de securitate, apărările acestuia neputând fi reținute în raționamentul juridic al cauzei.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constituția României este cel de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiași articol, autoritățile publice „sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal” (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitățile de exercitare a acestui drept fundamental, după cum reiese și din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuala, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătura cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor Securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupă sau candidează

pentru a fi alese ori numite în următoarele demnitati sau functii", acestea fiind enumerate în același articol 2.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este o instituție înființată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziția cetățenilor români dosarele și documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenției de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, *„În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, în condițiile prezentei legi.”*

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetățenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populație sau numite de către autorități, ci și *posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziții sau desfășoară activități cu un impact semnificativ pentru viața societății și care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice*. Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relațiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entitățile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzații nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului totalitar. S-a considerat deci că *cetățenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească*.

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității a preluat rațiunea actului normativ inițial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la informare cu privire la existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanței de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate.

Dispozițiile nu instituie premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetățenilor cu privire la persoanele care ocupă funcții sau demnități publice, dacă și în ce măsură aceștia au suprimat sau îngrădit, prin acțiunile lor, drepturi și libertăți fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanța de judecată în concreto, în raport de situația particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acțiuni.

Astfel, în cauză apărările pârâtului referitoare la motivele care l-au determinat să accepte colaborarea cu organele fostei Securități nu au relevanță față de scopul explicit al reglementării.

Curtea apreciază că nici susținerile pârâtului referitoare la conținutul informațiilor ce se pretinde că le-ar fi furnizat, nu au relevanță în cauză, întrucât, chiar dacă vizau aspecte de notorietate sau aspecte cunoscute de către organele de securitate, ceea ce avea relevanță era redarea poziției subiective a persoanei urmărite, față de politica statului și de măsurile luate față de aceasta. Astfel, se urmărea poziția și atitudinea lui B.V față de modul de soluționare a cererii sale de emigrare și eventualele demersuri pe care acesta era dispus să le urmeze ori pe care le-a parcurs.

Fiind, prin urmare, întrunită ipoteza normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, instanța – în temeiul art. 11 din același act normativ – va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea, formulată de către *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, sector 3, STR. MATEI BASARAB, nr. 55-57, în contradictoriu cu *pârâtul* SAVIN GHEORGHE, cu domiciliul în București, sector 3,

Constată calitatea de colaborator în privința pârâtului.

Respinge cererea pârâtului de obligare la plata cheltuielilor de judecată.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 07.02.2011.

PREȘEDINTE,
Diana Magdalena Bulancea

GREFIER,
Grigore Diclescu

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA *Cout adu.*

Prezenta copie fiind conform
cu originalul aflat în posesia
acestei instanțe și
se legalizează.

7906/2/2009
este un document definitiv și inechivoc
funct. des. pînă la decizia
de respingere - dec. 1173/21.07.2013
ds. 7906/2/2009 1009.

